

Troms Arbeiderparti Årsmøte 17. – 18. mars 2018

SAK 5 Årsmeldinger 2016 - 2017

Vedlegg:

Årsmelding fra fylkestingsgruppa

Årsmelding fra styret i Troms Arbeiderparti

Årsmelding fra stortingsgruppa

Årsmelding fra kvinnenettverket

Årsmelding fra samepolitisk forum, Gaisi

Årsmelding fra fylkesrådet

Uttalelser i perioden

Styrets innstilling til vedtak:

Årsmeldinger 2016 – 2017 godkjennes.

STYRET I TROMS ARBEIDERPARTI

Årsmelding for perioden 2016 - 2017

Arbeiderpartiets visjon er en rettferdig verden uten fattigdom og i fred, der menneskene er frie, likestilte og har innflytelse på sine liv. Alle mennesker er unike, uerstattelige og like mye verdt. Hver av oss skal ha muligheten til å leve gode liv, i små og store fellesskap.

Vi vil ha et samfunn basert på frihet, solidaritet og like muligheter for alle.

Arbeiderpartiet står for frihet, rettferdighet og fellesskap. Hovedoppgaven vår er å vinne oppslutning for de sosialdemokratiske verdiene gjennom å rekruttere medlemmer til Arbeiderpartiet og å skaffe oppslutning til Arbeiderpartiets politikk ved valg. Vi vil lede i flest mulig kommuner, fylker og landet som helhet for å få gjennomslag for vår politikk.

Troms Arbeiderparti er en del av Arbeiderpartiet. Huset vårt i Vestregata 36 er vårt kontorsted i Troms. Hovedkontoret ligger på Youngstorget i Oslo.

Troms Arbeiderpartis styre ble valgt ved årsmøtet 2. og 3. april 2016. Styret består av 9 personer med stemmerett, i tillegg til leder AUF og leder Gaisi. I tillegg tiltrer noen representanter med tale- og forslagsrett som følge av folkevalgte verv og tillitsverv i tilhørende organisasjoner.

Styret har jfr. vedtektenes § 3 bestått av følgende:

Leder:	Cecilie Terese Myrseth
Nestleder:	Willy Ørnebakk
Studieleder:	Martin Berg
Kvinnekontakt:	Marta Hofsøy
Styremedlem:	Gunda Johansen
Styremedlem:	Kjetil Johnsen
Styremedlem:	Else Marie Stenhaug
Styremedlem:	Eirik Losnegaard Mevik
Styremedlem:	Paul Dahlø

1. Vara:	Anne Britt Fallsen
2. Vara:	Tor Inge Hoaas
3. Vara:	Kristine Haugen
4. Vara:	Arild Braathen
5. Vara:	Markus Gabrielsen

Kontrollkomité:

Leder	Tor Zachariasen
Medlem	Helene Berg Nilsen
Medlem	Kurt Klausen

Tiltredende:

Fulle rettigheter:

Leder Troms AUF

Leder eller nestleder i Arbeiderpartiets samepolitiske forum i valgkrets nr. 4 Gaisi.

Forslag- og talerett:

Storingsrepresentantene fra Troms

Fylkesordfører

Fylkestingsgruppas leder

Fylkesrådsleder

Fylkessekretær

1 representant fra sametingsgruppa

LOs distriktssekretær

AUFs fylkessekretær

Arbeidsutvalget har i perioden bestått av leder, nestleder, studieleder og leder av AUF i Troms.

Randi Lillegård har vært fylkessekretær i perioden.

Styret behandlet i 2016 79 saker. I 2017 behandlet styret 36 saker. AU har hatt forberedende møter når det har vært nødvendig.

I Arbeiderpartiets Landsstyre har Cecilie T. Myrseth og Willy Ørnebakk møtt, med Marta Hofsøy og Martin Berg som varamedlemmer.

Det har vært avviklet tre representantskapsmøter denne perioden. Regionreformen, langtidsplan for forsvaret, utvikling av vår plattform for fiskeri og havbrukspolitikk og vårt standpunkt for konsekvensutredning og åpning av områdene i Lofoten, Vesterålen og Senja har vært de største sakene. Uttalelsene fra representantskapene denne perioden er vedlagt.

Andre tillitsvalgte:

NOMINASJONSKOMITÉ STORTINGSVALGET:

Bjørn Inge Mo, leder, Kåfjord
Marianne Bremnes, Harstad
Jarle Heitman, Tromsø
Gunda Johansen, Balsfjord
Kay Erling Ludvigsen, Lenvik
Synnøve Søndergaard, LO
Eirin Kjær, AUF

Vararepresentanter:
Roald Linaker, Bardu
Helene Berg Nilsen, Skånland
Øystein Skallebø, Skjervøy
Elisabeth Steen, Tromsø
Malin Bredal Woll, personlig vara AUF

VALGKOMITÉ TIL ÅRSMØTET 2018:

Knut Werner Hansen, Karlsøy Ap, leder
Tove K. Knutsen, Tromsø Ap
Synnøve Søndergaard, LO
Eirin Kjær, Balsfjord Ap
Nils Foshaug, Målselv Ap
Bendiks Arnesen, Kvæfjord Ap
Brynjar A. Saus, AUF

Vararepresentanter:
Torbjørn Bongo, LO
Jarle Heitman, Tromsø Ap
Grethe Sebulonsen, Lenvik Ap
AUF velger personlig vara for sin representant i komiteen.

DELEGATER TIL LANDSMØTET 2017:

(Valgt på representantskapsmøte 18. mars 2017)

1. Martin Henriksen, 2. kandidat, Harstad
2. Kari-Anne Opsal, 3. kandidat Harstad
3. Bjørn Inge Mo, 1. kandidat Gaisi, Kåfjord
4. Eirin Kristin Kjær, Ungdomskandidat, Balsfjord
5. Torbjørn Bongo, Forbundsleder LO, Tromsø
6. Kristin Røymo, Ordfører, Tromsø
7. Brynjar Andersen Saus, Fylkesleder Troms AUF
8. Sigrid Ina Simonsen, Kommunepartileder, Harstad
9. Kay-Erling Ludvigsen, Kommunepartileder, Lenvik
10. Elisabeth Steen, Kommunepartileder, Tromsø
11. Nils Ole Foshaug, Ordfører, Målselv
12. Marit Stubberud Hansen, Kommunepartileder, Tranøy

Vararepresentanter kvinner:

Synnøve Søndergaard, distriktssekretær LO
Hilde Nyvoll, Nordreisa
Marta Hofsøy, Tromsø
Ragni Løkholm Ramberg, Tromsø
Malin Bredahl Woll, AUF Salangen
Gunda Johansen, Balsfjord
Marianne Bremnes, Harstad

Vararepresentanter menn:

Knut Werner Hansen, fylkesordfører, Karlsøy
Paul Dahlø, Sørreisa
Brage Larsen Sollund, Tromsø
Jarle Heitmann, Tromsø
Øystein Skallebø, Skjervøy
Lars Strøm, Bardu

Stortingsvalget 2017

Troms Arbeiderparti har arrangerte valgkamp i Troms fylke i forbindelse med stortings- og sametingsvalget 11. september 2017. Vi vil takke for en enorm innsats fra våre frivillige helt fra vårkampanjen, gjennom sommeren og i den intensive fasen av valgkampen. Spesielt fortjener AUF mye skryt for sin innsats, som vinner av skolevalget i Troms fylke, og for en ekstraordinær innsats gjennom hele valgkampen.

Dessverre må det likevel konstateres at valgresultatet er en stor skuffelse for Arbeiderpartiet, både nasjonalt og i Troms. Vi nådde ikke målene vi satte oss for valget, og selv om det er rødgrønt flertall blant mandatene i Troms fylke og i Nord-Norge, er ikke 24,5 % et valgresultat vi kan være fornøyd med.

Valgkampen startet ved fylkeskontoret ved begynnelsen av året 2017. Marta Hofsføy ble ansatt som valgkampsekretær i 50 % stilling, og arbeidet med å lage valgkampplaner og -strategier kom i gang. Etter Arbeiderpartiets landsmøte ble også LOs ungdomssekretær stasjonert til vårt partikontor.

Jubelsamlinga ble arrangert på Fjellkysten i Lavangen, og fikk gode tilbakemeldinger. Det ble det en viktig skoleringshelg med besøk av Martin Kolberg, og mye diskusjoner, planlegging og ikke minst - jubel.

I den intensive valgkampen var det naturligvis mye aktivitet. Det ble bl.a gjennomført bobilturné gjennom de fleste av fylkets kommuner, kampanjer, 10 kommuner på 10 timer-aksjon og mye mer. Våre toppkandidater la ned en enorm innsats, gjennomførte mange velgermøter og stod opp for vårt verdisyn og politikk i møte med velgere, media og samarbeidspartnere heile veien. Tusen takk for det!

I evalueringen etter valget er det entydige svaret at vi ikke traff med budskapet og kampanjene som kom fra sentralledet. Selv om valget i stor grad skulle innrettes regionalt, var temaene vanskelig å kommunisere ut lokalt.

Vi hadde store problemer med å få våre saker på trykk i media. Når det er sagt må vi legge til at det ble gjort et formidabelt arbeid innenfor sosiale medier.

Medlemsutvikling

Ved utgangen av 2017 har vi 2410 medlemmer.

Ved utgangen av 2016 hadde vi 2660 medlemmer.

Ved utgangen av 2015 hadde vi 2872 medlemmer.

Ved utgangen av 2014 hadde vi 836 medlemmer.

Ved utgangen av 2013 hadde vi 2.682 medlemmer.

Samarbeid med kommunepartiene

Denne perioden har vi hatt fokus på å styrke dialogen og samarbeidet med lokallagene. Fylkesstyret har innført faste møter med kommunepartilederne, hvor aktuelle politiske saker, skolering og lagbygging har vært hovedfokus. Målsettingen er å bygge en sterk organisasjon. Medlemmene er det viktigste vi har og kommunepartiet er navet i arbeidet. I tillegg har vi faste nyhetsbrev og kontaktmøter med kommunepartiene.

Skolering

Det har vært planlagt og invitert til flere skoleringer fra fylkesstyret og fylkeskontoret. Det er dessverre en utfordring å få nok tillitsvalgte til å stille på skoleringer, noe som har medført at planlagte skoleringer har blitt avlyst, bla. skoleringen for studielederne.

Dette er en utfordring vi må se nærmere på i neste periode.

Samarbeid med fagbevegelsen

Vi har en sentral samarbeidsavtale med LO og fagforbundet. Vi har mange felles interesser og målsettingen er å løfte opp og få gjennomslag for felles viktige saker. Det har vært jobbet systematisk denne perioden for å få underskrevet flere lokale avtaler.

Samarbeidsavtalen på fylket fungerer bedre, men fortsatt har vi en jobb å gjøre innen dette området.

Landsmøte 2017

Arbeiderpartiets 66. ordinære landsmøte ble arrangert i Oslo 20. – 23. april 2017. Delegasjonen fra Troms gjorde en god jobb på talerstolen og med arbeidet med våre saker underveis. Vi fikk mange gjennomslag for Troms og landsdelen i partiprogrammet. Vi fikk blant annet gjennomslag på saker som omhandler vedlikeholdsetterslepet på fylkes- og riksveier og styrking av partiets nordområdepolitikk.

Fra delegasjonen til Troms var det et sterkt fokus på hav- og fiskeripolitikk, områder hvor vi også fikk inn flere seire i partiprogram og uttalelser, blant annet gjennom å si nei til skroting av pliktsystemet og gjennom at det skal opprettes et kompetansesenter for hav- og arktiske spørsmål i Tromsø.

Det andre store fokuset fra Troms under landsmøtet handlet om forsvar. Troms fikk viktig gjennomslag for å styrke forsvarsevnen i tråd med den vedtatte langtidsplanen og slutte opp om målsetningene fra NATO-toppmøtet i 2014 om at medlemslandene gradvis øker sine forsvarsbudsjetter opp mot 2 prosent av BNP innen et tiår. Samtidig som at nye investeringer i Forsvaret utgjør minst 20 prosent av de årlige forsvarsbudsjettene.

Arbeiderpartiet har, og skal ha, store ambisjoner for hele Forsvaret. Det var også viktig for oss fra Troms at det ble slått fast at For oss i Troms er det særlig viktige at Arbeiderpartiet er tydelig på at vi skal ha et sterkt helikoptermiljø på Bardufoss. Det er viktig for hær, beredskap og sivilsamfunn i nord.

Fortsatt drift

Troms Arbeiderpartis styre bekrefter at forutsetningen for fortsatt drift er tilstede.

Arbeidsmiljø

Troms Arbeiderparti er arbeidsgiver for en fast ansatt. Arbeidsavtalene i Troms Arbeiderparti er regulert av landsoverenskomsten mellom AAF og HK.

Sykefraværet har vært høyt i perioden og dette skyldes langtidssykemelding av vår ansatte kontormedarbeider. Sykefraværet blir fulgt opp i henhold til lov- og avtaleverk i samarbeid med NAV.

Kontorfellesskapet består i tillegg av fylkessekretær og fylkessekretær for AUF i Troms.

Miljøet på kontoret preges av åpenhet, teamarbeid, en god tone i et til tider svært hektisk miljø.

Likestilling

Arbeiderpartiet har i sine vedtekter at ved alle valg, nominasjoner og oppnevninger skal begge kjønn være representert med 50 %. Dette jobbes det kontinuerlig med å etterleve, og det er et godt tiltak for å fremme likestilling i organisasjonen.

Årsregnskapet

For 2016 er driftsresultatet kr 152 172,-. Årsresultatet etter at finansposter er tatt med er på kr 2252 163,-.

For 2017 er driftsresultatet kr. 647 434,-. Årsresultatet etter at finansposter er tatt med er på kr. 1 657 138,-

Avslutning

Troms Arbeiderparti har godt grunnlag for den videre drift, både økonomisk og organisatorisk sett. Grunnlaget for organisasjonens økonomi og utvikling ligger i en aktiv medlemsmasse, og nyrekruttering vil sammen med utviklingen av organisasjon være det viktigste bidraget til dette på sikt. Fylkesstyret vil takke alle for innsatsen og samarbeidet i perioden vi har lagt bak oss. Så må vi huske at suksessen til vårt velferdssamfunn handler om å stå sammen. Det skyldes ikke flaks og tilfældigheter, men det skyldes mange kloke politiske veivalg. I bunnen ligger troen på fellesskapet. Solidaritet. Rettferdighet. Troen på at alle skal med!

Tromsø 5.3.2018

.....

Cecilie Myrseth
Leder

.....

Willy Ørnebakk
Nestleder

.....

Martin Berg
Studieleder

.....

Marta Hofsøy
Leder kvinnenettverket

.....

Kjetil Johnsen
Styremedlem

.....

Eirik Losnegaard Mevik
styremedlem

.....

Gunda Johansen
Styremedlem

.....

Paul Dahlø
styremedlem

.....

Else-Marie Stenhaug
styremedlem

TROMS ARBEIDERPARTIS FYLKESTINGSGRUPPE

Årsmelding 2016 - 2017

Rapport fra gruppeleder fylkestingsgruppa 2017

Fylkestingsgruppa har bestått av:

Arne Bergland, Torbjørn Bongo, Trond Agnar Eilifsen, Knut Werner Hansen
Sigrund Hestdal, Anne Kaja Knutsen, Hanne Linaker, Kari-Anne Opsal, Kim
Håkon Pedersen*, Mari Siljebråten*, Synnøve Søndergaard og Åse Mona Vikten*.

Av varamedlemmer som har møtt mye kan nevnes Hugo Salomonsen og Eirin Kristin Kjær.

Willy Ørnebakk har permisjon fordi han er fylkesrådsleder. Cecilie Myrseth har fritak fra og med oktober fordi hun er blitt stortingsrepresentant, og Tor Martin Torbergsen har permisjon fordi han er flyttet ut av fylket. I Deres sted er kommet inn personene merket med *.

Gruppestyret har bestått av Søndergaard(nestleder), Eilifsen(sekretær) og Opsal(leder) fram til oktober 2017. Deretter har Anne Kaja Knutsen erstattet Søndergaard som nestleder.

Knut Werner Hansen er fylkesordfører, og Torbjørn Bongo er leder for plan- og økonomiutvalget.

I juni meldte fylkesrådsleder Cecilie Myrseth avgang. Det sittende fylkesrådet gikk av og fylkesrådet Ørnebakk tiltrådte. Det parlamentariske samarbeidet med Kristelig folkeparti, Senterpartiet og Venstre fortsatte, og det ble framforhandlet en ny politisk plattform.

Om arbeidsmåten i gruppa.

Gruppa er delt inn i fraksjoner i de ulike komiteene. Den enkelte fylkesråd diskuterer og forankrer viktige saker med «sin» fraksjon. Dette kommer i tillegg til det ukentlige dialogmøtet mellom posisjonsgruppelederne og fylkesrådet.

I forkant av fylkestinget har flere av fraksjonene som praksis å avholde egne møter. Ved starten av fylkesting har vi et felles posisjonsgruppemøte, før vi går i separate gruppemøter og behandler de aktuelle sakene. Her avklares også hvem som skal ha ordet, spørsmål til fylkesrådet og uttalelser. Gruppeleder samordner som regel uttalelser med øvrige partier.

I høst gjennomførte vi evalueringsmøte i gruppa. Her drøftet vi både det som fungerer bra, og det som kan forbedres.

Mellom fylkestingene avholder vi telefonmøte en gang pr. måned, og komiteene er på komitereise 2 dager pr. halvår. Politisk rådgiver August Hansen sender ut ukentlig medieoppdatering. Vi har også en egen gruppe på facebook.

Viktige saker i 2017

2017 var et valgår og de fleste av fylkestingsrepresentantene var involvert i valgkampen på ulikt vis. Flere deltok i partiets valgkamputvalg og noen var listekandidater. Skuffelsen over utfallet av valget og den tiltagende uroen i partiet sentralt, er ofte temaer i diskusjoner og bekymrer.

Fylkestinget behandlet 119 saker. Det ble avholdt 4 ordinære fylkestingssamlinger. I tillegg ble det avholdt eget møte om regionreformen i april og felles fylkesting med Finnmark i oktober.

Regionreformen og vedtaket om tvangssammenslåing av Finnmark og Troms er nok den enkeltsaken som preget 2017 mest, og som nok vil ha stor betydning for arbeidet fram mot neste valg.

Nedtekk i bevilgninger til fylkeskommunen, samt reduksjon av regionale utviklingsmidler har skapt og skaper utfordringer for den fylkeskommunale økonomien, og de oppgaver/tjenester fylkeskommunen har ansvaret for.

Av øvrige saker fylkestinget har behandlet kan nevnes;

- handlingsplan for å styrke kvensk språk og kultur
- strategi for næringsutvikling
- fylkestingsmelding om samisk i videregående opplæring
- strategi for maritim næringsutvikling
- regional plan for handel og service
- bompengekonsept for Tenk Tromsø
- tilleggsfinansiering av Harstadpakken
- den nordnorske kulturavtalen
- regional transportplan
- revidering av investeringsprosjekt Ishavsbyen videregående skole
- fou-strategi for regionalt forskningsfond
- strategiplan for videregående opplæring
- prioritering av skredsikringstiltak på fylkesveinettet

Harstad 28.1.2018

Kari-Anne Opsal

TROMS ARBEIDERPARTIS STORTINGSGRUPPE

Årsberetning 2016 – 2017

Ved Stortingsvalget i september 2017 fikk Arbeiderpartiet en oppslutning på 24,1 % i Troms. Cecilie Myrseth og Martin Henriksen ble faste representanter for Arbeiderpartiet.

Ved konstitueringa av stortingsgruppa fikk Cecilie plass i Næringskomiteen, og ble fiskeripolitisk talsperson, i tillegg til å ha ansvar for bla. romsatsing. Martin fikk plass i Utdannings- og forskningskomiteen, og er Aps fraksjonsleder og talsperson for utdanning.

Av viktige saker benken har jobbet med kan nevnes:

- Statsbudsjettet og arbeid med Aps alternative budsjett.
- Forsvar og behandlinga av Landmaktutredninga.
- Kommuneøkonomien.
- Sak om kompetansekrav for lærere («avskilting»), opptakskrav til lærerutdanninga.
- Profitt i barnehage.
- Leveringsforpliktelser for trålerne.
- Dispensasjonsadgang fra deltakerloven.
- Funksjonelt skille for nettselskaper.
- Rettsgenetisk senter i Tromsø.

Begge har kommet med flere skriftlige og muntlige spørsmål til ulike statsråder og vært medforslagsstillere på representantforslag.

I tillegg har prosessen med sammenslåing av Troms og Finnmark også preget mye av arbeidet til benken, særlig partimessig.

Etter valgnederlaget har det vært en erkjennelse av behovet for å ha bedre svar og tydeligere politisk profil. Det er et klart mål for stortingsgruppa å tydeliggjøre egen profil og skillelinjer mot regjeringa, og det arbeides med dette på alle saksfelt.

Den «nye» benken takker Tove Karoline Knutsen, som gikk ut av Stortinget høsten 2017, for utrettelig og engasjert arbeid for landsdelen og partiet i mange år som stortingsrepresentant!

SAMEPOLITISK FORUM, VALGKRETS 4 - GAISI

Årsberetning 2016 - 2017

Årsberetning: **Gaisi samepolitiske forum 2017**

Styret i Gaisi samepolitiske forum har i perioden 2017 bestått av følgende:

Leder: Geir Johnsen

Styremedlem: Sylvi Vatne Pedersen

Styremedlem: Synnøve Søndergaard

Sametingsrepresentantene Per-Mathis Oskal og Lisa Katrine Mo har vært tiltredende til styret frem til sametingsvalget 2017

Per Mathis Oskal har vært rådsmedlem i sametingsrådet i perioden mars-oktober 2017.

Sametingsrepresentantene Bjørn-Inge Mo har vært tiltrende til styret og Synnøve Søndergaard som sametingsrepresentant og ordinær styremedlem.

Robert Greiner Ønsket å trekke seg som leder, dette med bakgrunn i arbeidsbelastningen som politisk rådgiver for daværende fylkesrådsleder Cecilie Myrseth. Geir Johnsen ble valgt til styrets leder etter dette.

Aktiviteten i Gaisi samepolitiske forum har i perioden vært rettet mot valgkamparbeidet. Det har vært fokusert på viktige saker for det samiske samfunnet, disse kan trekkes frem:

- Samisk hus i Tromsø
- Tolketjeneste
- Samerettsutvalget II
- Rovdyr-situasjonen for beitenæringene
- Fiskeri
- Næringsmidler

Det har vært avholdt medlemsmøte i forumet, møtet ble holdt i Nordkjosbotn. Styret har avholdt 4 møter i perioden.

KVINNETTVERKET

Årsmelding 2016 - 2017

Årsberetning for kvinnenettverket i Troms Arbeiderparti 2016-2017

Arbeiderpartiet skal være Norges mest likestilte og inkluderende parti.

Kvinnenettverket skal være en pådriver til å sette kvinnepolitiske saker på dagsorden. Kvinnenettverket skal rekruttere, skolere og motivere kvinner i partiet til politisk arbeid, til lederposisjoner og til å stille til gjenvalg i tillitsverv.

Arbeidet med kvinnenettverket i Troms Arbeiderparti er organisert av styringsgruppa som i årsmøteperioden har bestått av Mari Martinsen Siljebråten, Silje Kristine Kolloen, Anne Kaja Knutsen, Gro Lieben Kvalberg og Marta Hofsøy som leder.

Vi har delt fylket opp i fem regioner der hvert av medlemmene i styringsgruppa har ansvar for hvert sitt område.

Marta	Tromsøområdet	Tromsø, Karlsøy og Balsfjord
Anne Kaja	Ytre Midt-Troms	Berg, Torsken, Tranøy, Lenvik, Dyrøy og Sørreisa
Mari	Indre Midt-Troms	Bardu, Målselv
Gro	Nord-Troms	Skjervøy, Lyngen, Kåfjord, Storfjord, Kvænangen, Nordreisa
Silje	Sør-Troms	Harstad, Skånland, Kvæfjord, Lavangen, Salangen, Gratangen, Ibestad

Aktivitet

Vi har gjennomført fire årlige møter i styringsgruppa. På tross av at møtene har foregått på Skype, har det ikke vært mulig å samle alle de fem medlemmene til felles møte.

Høsten 2016 ble det arrangert fire kvinnesamlinger med "Tillitskvinnen" som tema. På dagsorden var tale- og debatteknikk og utfordringer man kan møte som kvinner i politikken. Det ble arrangert et møte for Indre og Midt-Troms i Sørreisa, for kommunene i nærheten av Tromsø i Tromsø, for Sør-Troms i Harstad og for Nord-Troms i Storfjord.

På møtet i Harstad var Jette Christensen innleder, på møtet i Tromsø innledet Anette Trettebergstuen til debatt, men Marta Hofsøy ledet de to øvrige møtene. Det ble seks uker etter møtene lagt ut et evalueringsskjema på kvinnenettverket i Troms sin side på Facebook. Kun 3 av 281 medlemmer benyttet sjansen til å si noe om gjennomføring og nytten av slike samlinger.

Styringsgruppa ønsket i utgangspunktet å bruke Facebook-siden til Kvinnenettverket i Troms til å dele aktuelle saker og skape debatt.

Enkelte saker er delt, men vi kunne ha brukt denne muligheten mer for å nå fram til medlemmene.

Vi utarbeidet i januar 2017 et forslag til en uttalelse om Rettssikkerhet for voldtektsofre. Saka ble deretter tatt opp i styret og legges nå fram som egen sak på årsmøtet i Troms Arbeiderparti 2018.

Styringsgruppa startet våren 2017 planlegging av en felles Kvinnekonferanse for kvinner i hele fylket. En slik samling på Kråkeslottet i Berg fikk økonomisk støttet av styret i Troms Arbeiderparti. Medlemmene i styringsgruppa hadde imidlertid ikke kapasitet til å gjennomføre planene, og vi håper derfor at den kommende styringsgruppa vil ta opp igjen planene og få gjennomført en slik samling i neste årsmøteperiode.

I tillegg til aktivitetene i regi av styringsgruppa, har kvinnenettverket i Midt-Troms arrangert flere temamøter for sine medlemmer. Styringsgruppa synes dette er svært positivt, og det kan fungere som modell for organisering av ulike arrangementer i kvinnenettverkets arbeid andre steder i fylket.

Representasjon

Kvinnekontakt Marta Hofsøy har deltatt på ledermøtene i Arbeiderpartiets kvinnenettverk. I tillegg har Marta Hofsøy og Silje Kristine Kolloen deltatt på Arbeiderpartiets Fernanda Nissen-seminar.

Troms Arbeiderparti har også to deltakere – Tonje Randisdatter Tunstad og Eirin Kristin Kjær - på Arbeiderpartiet sentralt sitt kvinner på topp-kurs.

Likestillingssituasjonen

Arbeiderpartiet har etter kommunevalget i 2015 12 ordførere og fylkesordfører i Troms. Av disse er seks kvinner, i tillegg til at Cecilie Myrseth var fylkesrådsleder til medio 2017. Våre kvinnelige ordførere er Kristin Røymo i Tromsø, Gunda Johansen i Balsfjord, Marit Alvig Espenes i Dyrøy, Eva Ottesen i Gratangen, Helene Berg Nilsen i Skånland og Marianne Bremnes i Harstad. Kvinnenettverket er svært fornøyd med at halvparten av våre ordførere er kvinner, og håper denne gode trenden vil holdes ved like også ved neste kommunevalg.

Av våre kommunepartiledere er imidlertid kun ni av 24 kvinner, så her er det et potensiale for å få flere ledere.

Med bakgrunn i dette vil vi fremheve viktigheten av at kvinnenettverket og organisasjonen for øvrig i det videre henstiller sterkt til våre kvinnelige folkevalgte, spesielt ordførere, stiller til gjenvalg – og til at flere kvinner i vår bevegelse tar på seg lederroller.

Budsjett

Kvinnenettverket har 20 000 avsatt fra Troms Arbeiderpartis budsjett. Kun litt av disse midlene er brukt ifbm reising da vi hadde regionale samlinger høsten 2016.

Avslutning

Mot slutten av årsmøteperioden har Arbeiderpartiet vært preget av håndtering av #metoo-sakene, som har preget den politiske dagsorden til de grader. Leder av styringsgruppa i Troms (Kvinnekontakten) har hatt anledning til å bidra i diskusjoner med det sentrale kvinnenettverket om saken, og har hatt stor tillit til partilederens håndtering av saken. Slik kvinnenettverket ser det, har saken vist betydningen av å ta våre retningslinjer mot seksuell trakassering opp til revisjon, og til å ha dette på dagsorden i partiets organer.

Som Støre har sagt – "våre tillitsvalgte skal være forbilder for våre medlemmer, fanebærere for våre verdier".

Til slutt vil styringsgruppa benytte anledningen til å takke for alt godt samarbeid i årsmøteperioden, både med styret i Troms Arbeiderparti, kommunepartilagene og en spesiell takk til partikontoret ved Randi Lillegård for god hjelp. Arbeidet har vært spennende og givende, og vi ønsker kommende styringsgruppe for kvinnenettverket lykke til.

FYLKESRÅDET

Årsberetning 2016 – 2017

Fylkestingsvalget 2015 resulterte i at Troms Arbeiderparti ble det største partiet på fylkestinget. Etter sonderinger og forhandlinger ble Cecilie Myrseth utpekt som ny fylkesrådsleder for en konstellasjon bestående av to representanter fra Ap, og én hver fra Sp, Venstre og KrF. Willy Ørnebakk ble da fylkesråd for helse, kultur og næring.

Fylkesrådet Myrseth meldte sin avgang i juni 2017 som følge av Stortingsvalgkampen, og Willy Ørnebakk ble utpekt som ny fylkesrådsleder. Konstellasjonen var lik den som ble utnevnt i 2015, men med nytt medlem fra KrF og Ap (Sigrid Ina Simonsen). Man vedtok og en ny plattform, «Et sterkere nord», som er en videreføring og videreutvikling av den fremforhandlede plattformen fra 2015.

Både i fylkesrådet Myrseth og i fylkesrådet Ørnebakk har det vært et stort fokus på primær oppgavene til fylkeskommunen (videregående opplæring, kultur, næring, samferdsel og kollektivtrafikk, tannhelse). Arbeidet har gitt resultater:

- Ansatt eget mobbeombud, og et elev- og lærergeombud.
- Redusert ventetid på læreplasser.
- Verdens første handlingsplan for styrking av kvensk språk og kultur.
- Fullføringsrett for alle.
- Videreført en desentralisert skolestruktur, samt rustet opp påbegynt arbeidet med nye (bl.a Bardufoss, Ishavsbyen og arbeidet med ny skole i Harstad).
- Grensa for barnebillett på buss og båt heves fra 16 til 18 år.
- Arbeidet med å ruste opp fylkesveier og bedre tunnelsikkerheten har hatt høy prioritet.
- Arrangert samekonferanse i slutten av november 2017.
- Støtte til etablering av Kreativ Arktisk filmklynge.
- Økt antall avganger for bybussene i Harstad.

Samtidig har man arbeidet tett og godt med temaer som har vært særlig viktig for fylket og landsdelen – forsvar, regionreform og det internasjonale arbeidet er blant disse.

Man har jobbet tett og nært med forsvarskommuner og regionrådene i Sør- og Midt-Troms for å enes om et felles innspill i arbeidet med ny langtidsplan for forsvaret, og den senere varslede landmaktsutredningen. Arbeidet resulterte i to dokumenter: «Tromsdokumentet» og «Tromsdokument 2», og man har brukt tid og krefter på å påvirke relevante beslutningstakere.

I arbeidet med regionreformen har det under fylkesrådet Myrseth vært gjennomført «nabosamtaler» med de to andre nord-norske fylkene. Nordland valgte tidlig å trekke seg fra samtalene, mens samtalene mellom Troms og Finnmark fortsatte. Man kom ikke frem til en enighet. Juni 2017 ble det likevel vedtatt at Troms og Finnmark skulle slås sammen. Det samme Stortingsflertallet bestod også etter valget, og fylkesrådet Ørnebakk har siden da jobbet målrettet med å gjennomføre reformen.

Det internasjonale arbeidet har vært preget av et målrettet arbeid for å posisjonere Troms i et internasjonalt landskap, der stadig flere øyne rettes mot nord. For fylkesrådet Myrseth og fylkesrådet Ørnebakk har kjernen i dette arbeidet handlet om å fortelle om det urbane Arktis – at vårt fylke og landsdel består av høykompetente fagmiljøer, moderne byområder og enorme næringsmuligheter, ikke isflak og isbjørner.

UTTALELSER I PERIODEN

REPRESENTANTSKAP NOVEMBER 2017

En styrket landmakt med helikopter

Troms Arbeiderparti viser til den fremlagte landmaktproposisjonen, og vil på det sterkeste understreke viktigheten av at Hæren sikres helikopterberedskap, lokalisert til Bardufoss. Arbeiderpartiet var klar på dette i valgkampen, og har fulgt det opp i Stortinget. Helikoptrene bør organiseres i en egen skvadron, med kommando og kontroll over enhetene på basen, inkludert ledelses-, stab-, vedlikeholds- og støttefunksjoner for helikoptrene.

Troms Arbeiderparti gir også støtte til framskynding av investering i stridsvogner og bevaring av 2.bataljon på Skjold.

Troms Arbeiderparti mener det er svært viktig at Storting og regjering finansierer langtidsplanen for Forsvaret og Landmaktproposisjonen, og legger inn økte midler til Hæren også for 2018. Dette har Arbeiderpartiet gjort i sitt alternative statsbudsjett, og Troms Ap forventer at de andre partiene på Stortinget støtter dette. Økte bevilgninger er nødvendig i 2018 dersom man skal sikre egen helikopterstøtte for hæren på Bardufoss, og sørge for tilstrekkelig helikopterberedskap for spesialstyrkene. Utover i perioden må finansieringa nærme seg målet om 2% av BNP til forsvar.

Uttalelse fra Troms Arbeiderparti om Langtidsplan for Forsvaret (LTP) (repskap 2016)

Arbeiderpartiet har gjennom sitt bidrag til forlik om langtidsplan for Forsvaret greid å dreie den i bedre retning for Troms og Nord Norge som helhet, enn det regjeringen ville. Vi er imidlertid ikke fornøyd før landmakt og helikopter er ivaretatt på et forsvarlig nivå, og vil jobbe videre for Forsvaret i Troms.

Vi har lyktes med å berge Kystjegerkommandoen i Harstad og få på plass investering i Kampluftvern for Hæren. Det siste er meget viktig for Hærens kampkraft og egenbeskyttelse, og innebærer opprettelse av ett nytt luftvern batteri på om lag 80 personell som del av Artilleribataljon på Setermoen i perioden 2017 til 2020.

En svært viktig komponent av langtidsplan for Forsvaret er imidlertid utelatt. Landmakten skal utredes, nødvendige investeringer i artilleri og stridsvogner er utsatt, og videreføring av Helikopter til Hæren i nord er utsatt i påvente av hva utredningen konkluderer med. Det er ikke Troms Arbeiderparti fornøyd med. Troms Arbeiderparti vil arbeide aktivt for å sikre en troverdig landmakt med dedikert helikopterstøtte forenlig med landstyrkenes behov. Troms Ap mener at fremtidens landmakt må bygges på dagens brigadestruktur med mekaniserte enheter som kjerne for å møte tradisjonelle trusler.

Dette er i tråd med NATOs målsettinger for utvikling av medlemslandenes inklusive Norge sine landstyrker. I tillegg må det tilføres ny kapasitet for å møte nye trusler. Om nødvendig, må rammen utvides for å tillate dette.

Troms Arbeiderparti mener det må arbeides målbevisst for å realisere NATOs mål om 2 % av BNP til Forsvar. Sikkerhetspolitiske forutsetninger endres raskere enn nasjonal forsvarsevne kan bygges. Troms Arbeiderparti mener derfor at det er særlig viktig at Norge som et ressurssterkt land leder an blant medlemslandene til å hver for seg yte sin del av felles forpliktelser til troverdig forsvar.

Troms Arbeiderparti legger til grunn at dagens organisering og lokalisering av 339 skvadron (Bell 412 helikopter) videreføres som i dag minimum frem til Stortinget

har behandlet og vedtatt landmaktstudien som inkluderer helikopterstøtte til Hæren i Nord. Dette må også inkludere hovedbase for helikopter og ledelse og administrasjon ved 139 luftving ved Bardufoss flystasjon. Troms Arbeiderparti merker seg at Arbeiderpartiet sentralt har signalisert at Hæren fortsatt skal ha helikopter stasjonert på Bardufoss også etter landmaktutredningen. Troms Arbeiderparti forutsetter da at 339 skvadron forblir på Bardufoss, og at 139 luftving-/hovedbase for helikopterfunksjoner videreføres på Bardufoss uavhengig av hvilke helikopter Hæren tilføres.

Troms ligger i kjerneområdet for Forsvaret og er viktig både for mottak av allierte forsterkninger og trening. Spesielt er det viktig med alliert vintertrening for å forberede og muliggjøre effektiv alliert støtte til Norge – både trening alene og sammen med norske styrker. Troms Arbeiderparti mener derfor det vil være uheldig å legge ned alliert treningssenter på Åsegarden før troverdig alternativ kapasitet er etablert. Det er derfor positivt at det jobbes med en sivilmilitær løsning for å opprettholde Alliert treningssenter på Åsegarden. Det er viktig å opprettholde investering i nødvendig infrastruktur for å muliggjøre alliert og fellesoperativt samvirke og tilstedeværelse fra alle forsvarsgrener i fylket.

Forslag til Landsmøtet i Arbeiderpartiet – tema forsvar og trygghet

Forliket om langtidsplan for Forsvaret 2017 – 2020 må følges opp gjennom årlige økonomiske rammer som muliggjør realisering av de planer som vedtas. Om nødvendig må rammene for langtidsplan utvides.

Sikkerhetspolitiske forutsetninger endres raskere enn nasjonal forsvarsevne kan oppbygges. Arbeiderpartiet vil derfor arbeide målrettet for å realisere NATOs 2 % mål, og som en ressurssterk nasjon gå foran og ta ansvar for Norges bidrag til felles kollektiv sikkerhet. For å nyte godt av kollektiv sikkerhet – må vi yte til og i kollektivet.

Kommende langtidsplaner for Forsvaret skal bygge på et tilfredsstillende terskelforsvar som skal virke krigsforebyggende og avskrekkende innenfor

rammen av NATOs kollektive forsvar. Norge skal bidra til både de økonomiske og militære målsettingene i alliansen.

Landmakten må bevares som kjernen i et balansert nasjonalt forsvar – i samsvar med NATO målsettinger for utvikling av medlemslandenes landstyrker.

Brigadesystemet med moderne ildkraft, beskyttelse og mobilitet er kjernen i moderne landmakt i NATO, – og bør være det også for Norge. Fremtidig landmakt må utvikles for å møte både tradisjonelle og nye trusler. Herunder må Heimevernet utvikles til en fleksibel og gripbar ressurs som del av et samlet landmaktkonsept. Landmaktutredningen forventes å gi anbefalinger til hvordan dette kan gjøres.

Landmakten må sikres nødvendige investeringer for å opprettholde kapasitet til moderne taktiske samvirkeoperasjoner – for å sikre landdimensjon av terskelforsvarets relevans og avskrekkende evne.

Som en del av en moderne landmakt, må det i Hærens kjerneområde opprettholdes en dedikert og egnet helikopterstøtte av tilfredsstillende omfang. For å sikre en kosteffektiv og god drift av all helikoptervirksomhet i Forsvaret skal hovedbase helikopter vedtatt i 2012 videreføres på Bardufoss.

Evne til trening, øving og mottak av allierte enheter er en forutsetning for å nå målsettingene i norsk sikkerhetspolitikk. Dette krever tilstrekkelig infrastruktur og tilstedeværelse av alle forsvarsgrener i Forsvarets primære innsatsområde.

Vår evne til overvåkning og kontroll i vårt eget luftrom er en forutsetning for god utnyttelse av investering i moderne kampfly og luft- og missilforsvarssystemer. Dette krever oppgradering av denne kapasiteten med basis i dagens etablerte strukturer for kontroll og varsling.

Sjøforsvaret, inkl Sjøheimevernet, må opprettholde en tilstrekkelig kapasitet til å ivareta suverenitetshevdelse av våre verdifulle havområder. Herunder evne til tilstedeværelse og sjønektelse med særlig prioritet til Nordområdene.

Fiskeri- og havbrukspolitisk plattform
for
Troms Arbeiderparti

Representantskapsmøte 26. – 27. november 2016

Innholdsfortegnelse

<u>Innledning</u>	Feil! Bokmerke er ikke definert.
<u>Rammeverk og begrepsforklaringer</u>	Feil! Bokmerke er ikke definert.
<u>Fakta om fisket i Troms</u>	Feil! Bokmerke er ikke definert.
<u>Ressursene</u>	<i>Feil! Bokmerke er ikke definert.</i>
<u>Fiskeflåten og fiskere</u>	<i>Feil! Bokmerke er ikke definert.</i>
Fiskere i perioden 2000 - 2015	<i>Feil! Bokmerke er ikke definert.</i>
Registrerte fartøy i perioden 1980-2015, kommunevis Troms	<i>Feil! Bokmerke er ikke definert.</i>
Fiskere som har fiske som hovedyrke, kommunevis Troms perioden 2008-2015	<i>Feil! Bokmerke er ikke definert.</i>
Fiskere fra Troms, fordelt etter alder i perioden 1989-2015	<i>Feil! Bokmerke er ikke definert.</i>
<u>Grunnlaget i fiskeripolitikken</u>	Feil! Bokmerke er ikke definert.
<u>Fiske og fangst</u>	Feil! Bokmerke er ikke definert.
<u>Fiskeriet og kystsamfunnene</u>	<i>Feil! Bokmerke er ikke definert.</i>
<u>Kvoter og deltakeradganger</u>	<i>Feil! Bokmerke er ikke definert.</i>
<u>Rekruttering:</u>	<i>Feil! Bokmerke er ikke definert.</i>
<u>Reguleringer:</u>	<i>Feil! Bokmerke er ikke definert.</i>
<u>Kvalitet og en lønnsom verdikjede:</u>	<i>Feil! Bokmerke er ikke definert.</i>
<u>Markedsføring:</u>	<i>Feil! Bokmerke er ikke definert.</i>
<u>Sjømatindustrien</u>	<i>Feil! Bokmerke er ikke definert.</i>
<u>Virkemiddelapparatet</u>	<i>Feil! Bokmerke er ikke definert.</i>
<u>Urfolksrettigheter</u>	<i>Feil! Bokmerke er ikke definert.</i>
<u>Forskning og utvikling</u>	<i>Feil! Bokmerke er ikke definert.</i>
<u>Infrastruktur</u>	<i>Feil! Bokmerke er ikke definert.</i>
<u>Fakta om havbruket i Troms</u>	Feil! Bokmerke er ikke definert.
<u>Havbruksnæringen – Muligheter og utfordringer</u>	Feil! Bokmerke er ikke definert.

Innledning

Styret i Troms Arbeiderpartiet satte den 9.01.2015 ned et utvalg som fikk i oppdrag å se på framtidens fiskeri- og havbrukspolitikk. Utvalgets medlemmer ble valgt på styremøte i mars 2015.

Styret i fylkespartiet vedtok følgende mandat for utvalget:

“ Utvalget skal innhente kunnskap om fiskeri- og sjømatpolitikk, samt videreutvikle og skape en tydelig politikk for Troms Arbeiderparti. Plattformen skal legge grunnlaget for en helhetlig politisk debatt basert på utvikling av den politiske kompetansen om fiskeri og sjømatpolitikk i Troms Arbeiderparti. Arbeidet skal levere et dokument til årsmøtet i 2016.”

Utvalget har bestått av:

- Kari-Anne Opsal leder
- Trygve Myrvang
- Arne Martin Luther
- Tor-Martin Torbergesen
- Marit Stubberud Hansen
- Bjørn Inge Mo
- Reinholdt Fieler *
- Randi Lillegård

* Fieler trakk seg fra utvalget på grunn av helsemessige forhold

Dersom det politiske dokumentet vedtas av årsmøtet, skal det danne grunnlag for arbeidet fram mot Arbeiderpartiets landsmøte 2017 og programarbeidet der.

Utvalget ønsket å innhente faktagrunnlag for sine beslutninger. Det ble gitt innspill av enkeltmedlemmer i utvalget. I tillegg ble eksterne aktører fra næring og forvaltning invitert til å komme med innspill. Utvalget takker de som velvillig har stilt opp på møtene våre og delt kunnskap og meninger.

Følgende personer og organisasjoner har gitt innspill:

- Råfisklaget v/adm.dir. Trygve Myrvang
- Fiskarlaget Nord v/daglig leder Ivar Sagen
- Troms fylkeskommune v/ Jarle Magnar Pedersen
- Arnøylaks as og Høgstad as v/Håvard Høgstad
- Steinar Pedersen
- Akvaplan Niva v/ Lars Olav Sparboe

Utvalget har avholdt møter i Tromsø; 17-18. januar, 16. februar, 10-11. mars og 29 mars.

Dokumentet har to hoveddeler; *fiske og fangst* og *havbruk*. Først presenteres fakta om ressursene og for *fiske og fangst* gis en kort presentasjon om lovverket. Arbeiderpartiets sentralstyre vedtok ny fiskeripolitisk plattform i fjor. Der vårt forslag skiller seg fra Arbeiderpartiets nasjonale politikk, er kulepunktene satt i kursiv.

Vårt forslag ble oversendt Troms Arbeiderparti 29. mars 2016.

Rammeverk og begrepsforklaringer

Havressursloven fra 2008 slår fast at retten til de viltlevende marine ressursene tilhører fellesskapet i Norge. Formålet med loven er å sikre en bærekraftig og samfunnsøkonomisk lønnsom forvaltning av de viltlevende marine ressursene og medvirke til å sikre sysselsetting og bosetting i kystsamfunnene.

Loven gjeld all høsting og annen utnytting av viltlevende marine ressurser og tilhørende genetisk materiale.

Deltakerloven fra 1999 har et tredelt formål:

- a) å tilpasse fiskeflåtens fangstkapasitet til ressursgrunnlaget for å sikre en rasjonell og bærekraftig utnyttelse av de marine ressurser
- b) å øke lønnsomheten og verdiskapningen i næringen og gjennom dette trygge bosetting og arbeidsplasser i kystdistriktene, og
- c) å legge til rette for at høstningen av de marine ressurser fortsatt skal komme kystbefolkningen til gode

Loven skal anvendes i samsvar med folkerettens regler om urfolk og minoriteter. Deltakerloven regulerer adgangen til å drive ervervsmessig fiske og fangst og annen høsting av de marine ressurser.

Fiskesalgslagsloven fra 2013 har som formål å medvirke til en bærekraftig og samfunnsøkonomisk lønnsom forvaltning av viltlevende marine ressurser ved å legge til rette for gode rammer for førstehåndsomsetning og ved å sikre dokumentasjon av ressursuttaket.

Loven gjelder førstehåndsomsetning av viltlevende marine ressurser, krav til råstoffkvalitet, stifting og godkjenning av fiskesalgslag og kontrollansvaret og vedtaksretten deres.

Førstehåndsomsetning er omsetning av viltlevende marine ressurser fra den som har høstet de, og den første omsetninga etter ilandføring dersom fangsten ikke tidligere er omsatt gjennom eller med godkjenning av et fiskesalgslag.

Leveringsplikt: Ordningen med leveringsvilkår for torsketrålere ble i sin tid innført for å sikre den landbaserte fiskeindustrien stabil tilførsel av råstoff.

Aktivitetsplikt: Ordning hvor noen aktører er forpliktet gjennom tråltillatelsene til å drive industri aktivitet på bestemte steder i regi av bestemte bedrifter

Bearbeidingsplikt: Ordning hvor 70 % av råstoffet som er kjøpt i henhold til leveringsforpliktelsene skal bearbeides

Fiskermanntallet: Register for offentlige etater over personer som er bosatt i Norge og som har fiske eller fangst i havet som levevei alene (blad B) eller sammen med annen næring eller annet arbeid (blad A).

Åpen gruppe i fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62 grader

nord: Denne gruppen er åpen for enhver som er registrert i fiskermanntallet og eier fartøy som er innført i merkeregisteret, og har en største lengde under 11 meter. Dessuten må fartøyet være egnet, bemannet og utstyrt for fiske etter torsk.

Lukket gruppe: For å delta i lukket gruppe i kystfartøygruppens fiske etter torsk, hyse og sei nord for 62 grader nord må følgende vilkår være oppfylt:

- a fartøyet må være registrert i merkeregisteret og ha mindre enn 500 m³ lasteromsvolum, med mindre det er gitt dispensasjon fra lengdebegrensningen som gjaldt før 2008 i henhold til de regler som gjaldt da dispensasjonen ble gitt.
- b eier av fartøyet og høvedsmann må være ført på blad B i fiskermanntallet.
- c fartøyet må være egnet, bemannet og utstyrt for fiske etter torsk, hyse og sei.
- d vilkårene i § 4 må være oppfylt (Krav til tidligere deltakelse i fisket).

Totalkvote: den mengden som kan fiskes av en eller flere fiskearter i en periode (kvoteår).

Gruppekvote: det kvantum som en nærmere definert gruppe kan fiske på.

Finnmarksmodellen: er en lengdeinndeling av kystflåten (båter inntil 28 meter) i fire lengdegrupper etter hjemmelslengde. Kystflåtens gruppekvoter i lukket gruppe fordeles mellom de fire lengdegruppene (inntil 11 meter, fra 11-14,99 m, 15-20,99 m. og fra 21-27,99 m.)

Fartøykvote: Kvote som et fartøy kan fiske (garantert). Blir gitt på bakgrunn av lengde på fartøy, lasteromsvolum og lignende.

Maksimalkvote: Det maksimale kvantum det spesifikke fartøy kan fiske. Fisket stoppes når gruppekvote, totalkvote, periodekvote er beregnet oppfisket, selv om man ikke har rukket å fiske fartøyets maksimalkvote.

Periodisering: Totalkvoter eller gruppekvoter kan reguleres med perioder. Dvs. at kvoten kan deles opp i flere deler, der man ikke kan fiske den enkelte delen før et bestemt tidspunkt, og fisket stanses når periodekvoten er fisket opp.

Overregulering: er differansen mellom summen av maksimalkvotene og faktisk gruppekvote. Beregnes i %.

Ressursrente/Grunnrente: Ressursrenten er definert som avkastning på arbeid og kapital utover hva som er normalt i andre næringer, basert på utnyttelse av en begrenset naturressurs

Strukturvoteordning: Gjeldende fra 2003. Tillater overføring/sammenslåing av kvoter mellom fartøy innen kystflåten (og innen havfiskeflåten) mot at det kvoteavgivende fartøy tas ut av fiske og den overførte kvoten avkortes med 20% som tilbakeføres reguleringsgruppen. For havfiskeflåten gjelder egne avkortingsregler.

Strukturvote: Kvote overført gjennom strukturvoteordningen. Tidsavgrenset til 20 år. For strukturkvoter tildelt første gang før 2007 gjelder en tidsavgrensning på 25 år.

Ressursene

Utvalget omtaler kun reguleringer og ressursgrunnlaget for torsk, hyse og sei nord for 62. breddegrad da dette har størst økonomisk betydning for fiskeriene i vårt fylke.

Fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62. breddegrad er regulert i egen forskrift. Reguleringsforskriften fastsetter totalkvote for de tre fiskeslagene.

Denne deles så inn i gruppekvoter for trål og konvensjonell gruppe.

Konvensjonell gruppe deles inn i åpen og lukket gruppe. Lukket gruppe deles inn i båter med hjemmelslengde over(konvensjonell havfiskeflåte) og under 28 meter(kystfiskeflåten). Gruppekvoten til kystfiskeflåten er inndelt i fire lengdegrupper(Finnmarksmodellen).

Av totalkvoten avsettes det kvantum til ulike formål: 707 tonn torsk, 373 tonn hyse og 250 tonn sei til forsknings- og undervisningskvoter, 7 000 tonn torsk, 300 tonn hyse og 2 000 tonn sei til dekning av fangst innenfor ungdomsfiskeordningen og rekreasjonsfiske (fritids- og turistfiske), 3 000 tonn torsk til oppfølging av kystfiskeutvalget for Finnmark (kystfiskekvoten), 350 tonn sei til agnformål og 4 000 tonn torsk til dekning av kvotebonus ved levendelagring.

Kvotene for 2016 (tonn) kan tabellarisk fremstilles slik:

Fiskeslag	Torsk	Hyse	Sei
Totalkvote	411 240	118 700	123 950
Ulike formål	14 707	673	2 600
Trål	130 856	44 850	123 950
Åpen gruppe	25 249	5 854	5 456

Lukket gruppe:

Fartøy >28 meter	34 033	13 172	5 072
Kystflåten*	206 395	54 151	34 585
Fartøy <11 meter	52 313	13 579	9 788
Fartøy 11-14.99 meter	50 250	12 519	8 992
Fartøy 15-20.99 meter	51 915	14 204	8 957
Fartøy 21-27.99 meter	34 717	7 849	6 848

* Av gruppekvoten til kystflåten avsettes 17 200 tonn torsk til ferskfiskordning, samt 55 069 tonn hyse, hvorav 6 000 tonn avsettes til bifangst for fartøy under 15 meter hjemmelslengde, og 34 585 tonn sei.

Fakta om fisket i Troms

Fiskeflåten og fiskere

For 2015 var det registrert 796 fartøy og 1343 fiskere i Troms. Av fiskerne var det 1072 som har fiske som hovedyrke, og 271 som biyrke. 561 av båtene hadde inntekt på over kr. 50 000,-. Båtene fordeler seg størrelsesmessig slik; 416 under 10 meter, 323 fra 10-14,99 m, 18 fra 15-20,99 m, 14 fra 21-27,99 m og 25 båter over 28 meter. Det er de små båtene i kystflåten som dominerer. Det er overvekt av fiskere over 50 år i vårt fylke.

Fiskere i perioden 2000 - 2015

Fylke	2000			2010			2015 ¹⁾		
	Alle	Av dette		Alle	Av dette		Alle	Av dette	
		Hoved	Biyrke		Hoved	Biyrke		Hoved	Biyrke
Finnmark	2 049	1 363	686	1 335	1 008	327	1 333	1 095	238
Troms	3 282	2 139	1 143	1 948	1 413	535	1 343	1 072	271
Nordland	4 478	3 363	1 115	3 014	2 475	539	2 769	2 298	471
Nord-Trøndelag	457	294	163	322	226	96	262	195	67
Sør-Trøndelag	572	400	172	562	429	133	384	288	96
Møre og Romsdal	4 418	3 411	1 007	2 625	2 271	354	2 090	1 875	215
Sogn og Fjordane	1 285	924	361	757	607	150	635	550	85
Hordaland	1 384	1 028	356	974	858	116	1 001	910	91
Rogaland	928	561	367	570	407	163	496	385	111
Vest-Agder	469	267	202	323	215	108	310	213	97
Aust-Agder	183	112	71	111	73	38	114	68	46
Telemark	104	64	40	75	56	19	56	39	17
Vestfold	113	85	28	93	63	30	74	57	17
Buskerud	22	19	3	18	16	2	12	8	4
Oppland				19	16	3	16	15	1
Hedmark				16	15	1	16	16	
Oslo	60	53	7	39	36	3	44	43	1
Akershus	32	20	12	41	34	7	51	39	12
Østfold	239	161	78	151	107	44	133	95	38
Hele landet	20 075	14 264	5 811	12 993	10 325	2 668	11 139	9 261	1 878

¹⁾ 2015 er foreløpige tall per 07.01.2016.

Registrerte fartøy i perioden 1980-2015, kommunevis Troms

Kommune Municipality	1980	1990	2000	2005	2015 ¹⁾
Balsfjord	136	134	70	31	15
Berg	152	124	76	53	34
Bjarkøy før 2013	66	47	31	9	
Dyrøy	77	54	14	4	4
Gaivuotna-Kåfjord	180	75	83	30	18
Gratangen	43	14	16	4	3
Harstad før 2013	191	99	80	43	
Harstad					35
Ibestad	57	44	36	19	19
Karlsøy	458	319	248	207	127
Kvæfjord	98	53	35	17	7
Kvænangen	292	142	134	53	18
Lavangen	11	12	8	4	1
Lenvik	470	301	201	164	101
Lyngen	207	124	113	45	31
Målselv	34	18	9	2	1
Nordreisa	164	137	126	37	22
Salangen	25	9	3	2	1
Skjervøy	454	286	230	125	63
Skånland	24	33	9	6	7
Storfjord	22	15	25	10	9
Sørreisa	15	14	7	7	10
Torsken	215	211	167	62	35
Tranøy	138	124	79	21	10
Tromsø	1180	853	576	346	225
Total	4 709	3 242	2 376	1 301	796

1) 2015 er foreløpige tall per
24.02.2016.

Fiskere som har fiske som hovedyrke, kommunevis Troms perioden 2008-2015

Kommune <i>Municipality</i>	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015 ¹⁾
Balsfjord	51	50	36	35	32	28	24	25
Bardu	1	1	1				1	1
Berg	40	39	40	36	34	28	27	25
Bjarkøy ²⁾	5	5	3	4	4			
Dyrøy	10	10	10	11	9	7	6	5
Gaivuotna-Kåfjord	30	24	26	25	17	15	13	14
Gratangen	7	7	6	8	7	9	9	8
Harstad ²⁾	102	112	114	110	75			
Harstad						83	78	79
Ibestad	37	41	41	42	34	35	34	31
Karlsøy	142	130	131	125	112	112	115	111
Kvæfjord	11	12	14	14	15	9	8	6
Kvænangen	26	24	23	25	26	24	23	20
Lavangen	5	4	4	3	3	3	2	2
Lenvik	190	184	191	176	181	177	169	169
Lyngen	85	77	80	84	60	71	67	64
Målselv	5	5	4	4	4	4	5	1
Nordreisa	54	58	57	56	42	40	38	39
Salangen	3	4	4	4	4	3	3	3
Skjervøy	105	105	92	94	81	78	73	74
Skånland	8	8	10	13	13	11	11	10
Storfjord	10	8	10	13	9	9	7	9
Sørreisa	13	11	11	13	15	13	13	12
Torsken	49	44	40	41	36	33	28	30
Tranøy	24	26	27	28	21	18	14	13
Tromsø	490	475	438	345	337	344	337	322
Totalt	1 503	1 464	1 413	1 309	1 171	1 154	1 105	1 073

Fiskere fra Troms, fordelt etter alder i perioden 1989-2015

Alder/Age	1989	1990	1995	2000	2005	2015 ¹⁾
Totalt antall fiskere						
<20	207	158	73	57	33	11
20-29	959	902	645	337	185	153
30-39	852	750	597	530	387	151
40-49	881	850	729	560	427	265
50-59	691	671	685	690	548	282
60-66	506	502	432	398	346	212
67-69	215	205	174	144	110	100
70 OG OVER	686	715	677	566	275	170
Totalt	4 997	4 753	4 012	3 282	2 311	1 344

Grunnlaget i fiskeripolitikken

Norge forvalter syv ganger mer hav enn vi har land. Disse områdene inneholder enorme ressurser som tilhører fellesskapet. Det er et grunnleggende prinsipp av ressursene skal forvaltes med evigheten som perspektiv og på en slik måte at de kommer den kystnære befolkningen til gode. Forvaltningen av fiskeressursene må ha som mål å opprettholde sterke bestander som gir et best mulig langtidsutbytte, stor verdiskaping og sterke lokalsamfunn

Troms Arbeiderparti mener derfor at grunnmuren i fiskeripolitikken skal bestå. Havressursloven, deltakerloven og fiskesalagslova skal derfor ligge fast. Det er en bærende prinsipp at de marine ressurser tilhører fellesskapet Norge. Derfor er vi mot evigvarende kvoterettigheter. Det nasjonale eierskapet og en fiskereid flåte må sikres gjennom aktivitetskravet i deltakerloven.

Det er en klar kobling mellom fiskeripolitikken og distriktpolitikken. Dette kommer klart til uttrykk gjennom at grunnrenta av våre felles ressurser er kapitalisert i en differensiert flåte- og industristruktur. Fiskeriressursene skal bidra til aktivitet og arbeidsplasser på kysten. Det er samtidig viktig at ressursgrunnlaget gir rom for flåteleddet til utvikling og nyinvestering. Troms Arbeiderparti ønsker en moderne og fremtidsrettet fiskeflåte.

For at målet om aktivitet og arbeidsplasser på kysten fortsatt skal være en realitet må det sikres en økt bearbeides og verdiskapning av det råstoffet som landes. Troms Arbeiderparti vil derfor stimulere til at en betydelig del av råstoffet leveres ferskt og blir bearbeidet på kysten. Markedsadgangen må utvides og tollmurer bygges ned.

Troms Arbeiderparti vil

- at fiskebestandene skal forvaltes bærekraftig
- ha en grunnlovsfesting av at de marine ressurser tilhører fellesskapet og skal komme kystfolket til gode
- være garantisten for havressursloven, deltakerloven og fiskesalagslova
- ha en moderne og framtidsrettet flåte
- øke bearbeidingsgraden og verdiskapningen

Fiske og fangst

En variert fiskeflåte spiller en avgjørende rolle som leverandør av råstoff til sjømatindustrien. En differensiert og en geografisk spredt flåte med et tilstrekkelig kvotegrunnlag, er helt sentralt for at de marine ressursene skal skape aktivitet og bosetning på kysten. Finnmarksmodellen og trålstigen skal derfor ligge fast for fordelingen av ressursene mellom flåtegruppene. Vi er dermed negativ til regjeringens instruks av 12.01.16 *"om krav til forholdsmessighet mellom driftsgrunnlag og fartøystørrelse ved tildeling av deltakeradgang."*

Utviklingen i flåtestrukturen er en avveining mellom fangstkapasitet og lønnsomhet der markedskreftene har stor betydning. Det er nødvendig at flåten er teknologisk oppdatert for å møte kravene til effektivitet og kvalitet på fangst av råstoff. Dermed må en også legge til rette for at flåten har en økonomisk grunnlag til nyinvestering.

Troms Arbeiderparti mener at det er viktig å holde fast på kvotetaket ved strukturering, og at de tildelte strukturkvotene skal falle tilbake til fellesskapet etter utløpt tid. Hjemfallet av strukturkvotene kan fordeles på gruppekvoten, men også på individuelle fartøy etter nærmere fastsatte vilkår. Det er viktig å ivareta rekrutterings- og fordelingshensyn ved en refordeling av struktureringskvotene. Det bør i den sammenheng vurderes om kvotegrunnlaget i kystflåten bør strykes/justeres. Målsetningen er å sikre kvotegrunnlaget for kystflåten og sikre aktivitet og verdiskapning på kysten. For å fortsatt ha en sterkt kystflåte vil Troms Arbeiderparti ikke gå inn for strukturering under 11 meter.

Troms Arbeiderparti mener at

- det skal være forutsigbarhet i rammebetingelsene ved at dagens kvoter ikke flyttes fra mindre flåtegrupper og over til større flåtegrupper
- strukturkvotene skal falle tilbake til fellesskapet etter utløpt tid
- det må utredes hvordan hjemfalte strukturkvoter skal fordeles
- det ikke skal innføres strukturering for flåten under 11 meter

Fiskeriet og kystsamfunnene

For Troms Arbeiderparti er det et viktig prinsipp at grunnrenten i fiskeriet kapitaliseres gjennom aktivitet og arbeidsplasser på kysten. Likevel mener vi det må utredes hvorvidt en ressursrentebeskatning bør innføres. Både i pelagisk- og

hvitfisksektoren er deler av den havgående flåten så strukturert og effektiv, at det er grunnlag for en ressursrentebeskatning. Ressursrente skal ikke innføres for kystflåten.

De tre pliktene; leverings, aktivitet og bearbeidingsplikten, ble innført for å sikre aktivitet og bearbeiding gjennom landing av ferskt råstoff gjennom hele året. Fiskeriforskning slo i 2006 fast at pliktsystemet ikke fungerte og ikke var tilpasset dagens driftsstruktur. Troms Arbeiderparti mener at det er nødvendig å gjennomgå systemet for å oppfylle ordningens intensjon, men vi kan på ingen måte være med på en avvikling av pliktene og intensjonene bak disse.

Troms Arbeiderparti mener at

- det bør utredes en ressursrente for den havgående flåten i pelagisk og hvitfisksektoren
- forslag om å avvikle leverings-, aktivitets-, og bearbeidingspliktene avvises

Kvoter og deltakeradganger

Antallet konsesjoner og deltakeradganger har sunket jevnt de siste tiårene, men spesielt etter strukturkvoteordningen ble innført i 2007. Dette har flere konsekvenser for vårt fylke etter som flere av våre lokalsamfunn mister tilknytningen til fartøy med kvotegrunnlag. For Troms Arbeiderparti er det en målsetning å øke Troms sin andel av de totale fiskekvotene. Det er også et utbredt problem at kvoter og konsesjoner flyttes ut av fylket til tross for at det i dag finnes konsesjonsreguleringer for å hindre dette. Dette regelverket fungerer ikke og må derfor gjennomgås.

Det har oppstått en meget uheldig situasjon etter at Regjeringen åpnet for adgang til å flytte kvoter mellom flåtegrupper, samtidig som fylkesbindingene ble fjernet. Denne adgangen må reverseres.

Det fins i dag lite kunnskap om turistfiskets omfang, og hvilken påvirkning dette har på bestandene. Turistfisket øker kraftig og det er nødvendig å få på plass et system hvor dette uttaket tas hensyn til i forvaltningen.

Troms Arbeiderparti vil

- øke Troms sin andel av de totale fiskekvotene
- reversere opphevingen av fylkesbindingene, samt adgangen til å flytte kvoter på tvers av flåtegruppene

- videreføre prøveprosjektet med fleksible kvoter, noe som medfører overføring av restkvote til neste år. Prøveordningen bør utvides til å komme ned på fartøynivå
- innføre strengere kontroll av turistfiske

Rekruttering:

I fiskerinæringen er det tydelig at frafallet av fiskere er større enn nyrekrutteringen. Dette representerer en utfordring for næringens tilknytning til kystsamfunnene, ettersom det forsterker en konsentrasjonen av kvoter til enkelte aktører og lokalsamfunn. Troms Arbeiderparti mener det må et krafttak til for å sikre en nyrekruttering.

Dagens praksis med lærlinge- og rekrutteringskvoter er et system Troms Arbeiderparti slutter seg til. Særlig synes lærlingekvoteordningen å være vellykket. Næringen har også et selvstendig ansvar for rekruttering. Troms Arbeiderparti mener at dagens kriterier for tildeling av rekrutteringskvoter ikke bidrar nevneverdig til nyrekruttering. Tildelingskriteriene for rekrutteringskvoter bør derfor gjennomgås. Troms Arbeiderparti er også av den oppfatning at rekrutterings- og lærlingekvoter kan kobles opp mot lokale kvotefond. For å oppnå målet med å sikre flere konsesjoner og kvotefaktorer til Troms, vil Troms Arbeiderparti opprette et eget fylkeskommunalt rekrutteringsfond. Fylkeskommunen har ansvar for flere marine og maritime utdanninger gjennom den videregående skolen og fagskolen. Troms Arbeiderparti vil styrke oppslutningen om de blå-linjene i VGS og de andre maritime utdanningene i fylket.

Sjømatindustrien har også et behov for å knytte til seg ny kompetanse. I tråd med målsetningene om større bruk av teknologi i sjømatindustrien trenger man å sike rekrutteringen av kompetanse på produksjonsteknologi, og i tilknytning til behandling som fremmer kvalitet på fisk.

Troms Arbeiderparti mener at

- rekrutteringen til fiskeryrket må sikres
- Troms fylke skal opprette et eget rekrutteringsfond hvor yngre fiskere kan få lån/tilskudd til investering i båt og bruk
- rekrutterings- og lærlingekvoter bør kunne kobles opp mot lokale kvotefond
- arbeidet med rekruttering til marine og maritime studier i fylket skal styrkes

Reguleringer

De til en hver tid fastsette reguleringer, må bygge på målsetningen om en bærekraftig forvaltning og rettferdig fordeling av ressursene. Her må det tas hensyn til hvilke forutsetninger de ulike flåtegruppene har for å høste av de marine ressursene.

De siste årene har bruken av snurrevad økt betydelig. Økningen skjer i alle lengdegrupper, med størst økning i gruppen over 28 meter. Troms Arbeiderparti mener det er problematisk at fartøy over 28 meter kan fiske med snurrevad på samme grunnlag som de mindre fartøyene. Av hensyn til fiskens oppvekstsvilkår og bærekraft bør det vurderes at fartøy over 28 meter som benytter snurrevad må henvises til å fiske utenfor 4 nm.

Bruken av not i sildefisket som foregår i fjordene, er en utfordring for den etablerte kystflåten i fjordene som ønsker å fiske på andre arter. Når silda trekker inn i fjordene, er det naturlig at notflåten følger etter for å ha anledning til å fiske på de tilgjengelige ressursene. Troms Arbeiderparti er av den oppfatning at ressursgrunnlaget for kysttorsk må sikres i tråd med ICES anbefalinger. Ved bruken av not etter sild i et fjordsystem, skal det foretas prøvefangst for å vurdere innblanding av andre arter. Ved stor innblanding skal området stenges av i tråd med gjeldene reguleringer.

Det er et mål å sørge for at en større andel av fangstene landes utenfor sesong.

Dette er viktig med tanke på at de ansatte i sjømatindustrien skal ha en forutsigbar arbeidshverdag, og oppleve minst mulig permitteringer. Troms Arbeiderparti mener derfor at kvotebonusen for levendelagring av fisk bør fortsette. Levendefangst kan bidra til jevnere leveranser og god kvalitet.

Kvotebonus for levendelagring er ment som en midlertidig ordning og skal avvikles når kvantumet når et nivå som gir de nødvendige virkningene. En annen ordning som bør videreføres er ferskfiskordningen, hvor en oppnår kvotebonus ved levering av ferskt råstoff i perioder av året. Ferskfiskordningen bør også vurderes innrettet mot krokfanget fisk.

Troms Arbeiderparti vil

- videreføre den midlertidige kvotebonusen for levendelagring
- styrke ferskfiskordningen *Troms Arbeiderparti vil avvise pliktkommisjonens forslag* og opprettholde leveringsforpliktelsene, eller innføre andre ordninger som bedre ivaretar intensjonene bak pliktene.

Kvalitet og en lønnsom verdikjede

Norge som et høykostland er helt avhengig av å konkurrere på kvalitet og produkt. Troms Arbeiderparti vil derfor stimulere til at råstoffet i størst mulig grad holder en kvalitet som gir sjømatindustrien fleksibilitet til å anvende råstoffet til best betalte produkt.

Kvalitetsaspektet er svært viktig av flere grunner. Kvalitet gir en betydelig merverdi, og gir en fordel i markedet som vil kunne belønnes som prispremie gjennom hele verdikjeden. Arbeidet med økt kvalitet er komplekst og utfordrende, og det er vanskelig å regulere seg til bedre kvalitet. Man må jobbe med kunnskaper og holdninger kombinert med en god kontroll og samordning mellom myndighetene og salgslagene.

Det er forskjell i hvilken kvalitet de forskjellige redskapsgruppene leverer. Snurrevad og garn er på bunn, hvor en for stor andel av råstoffet er av en dårlig kvalitet¹. Line og juksefanget fisk er de to gruppene som lever den største andelen god kvalitet. Til tross for dette er andelen totale landinger for line og jukse fallende. For å kunne øke verdiskapningen i hele verdikjeden, må det legges til rette for at det fangstes effektivt med kvalitetsfremmende redskaper. Herunder er både redskapsvalg og fartøyutforming viktig. Troms Arbeiderparti mener at det bør utredes eventuelle regelendringer som gjør det mer fleksibelt i fartøyutforming og bruk av redskaper for å lande ferskt råstoff med god kvalitet. Dette gjelder spesielt i trålflåten.

Det er essensielt å få i stand et effektivt kontrollsystem som evner å håndheve de fastsatte krav i matloven med tilhørende forskrifter. Kontrollen bør skje både til havs, men også når råstoffet landes. Mattilsynet og salgslagenes kontrollavdeling må få styrket de økonomiske rammene for å drive en effektiv kontroll av levert råstoff. Ved landing av store mengder råstoff som ikke er forskriftsmessig behandlet, må det iverksettes tiltak for at flåteleddet tar sitt ansvar.

For å få en god og effektiv utnyttelse av råstoffet må samarbeidet mellom flåtesiden og industrien fremmes. Langsiktige landingsavtaler, tydelige krav til kvalitet og til hvordan råstoffet skal landes vil være viktig for at industrien får et råstoff som de kan benytte til best betalte anvendelse. Salgslagene kan her benyttes til et koordinerende organ.

¹ Aske, Joensen, & Tobiassen, Kvalitetsstatus for råstoff av torsk og hyse, 2014

Det er en stadig utvikling at større andeler av råstoffet landes frossent. Mye av dette råstoffet landes på nøytrale frysemottak for eksport før det bearbeides. Troms Arbeiderparti mener at bedriftene i nord må stimuleres til å benytte frossent råstoff i produksjon for å øke verdiskapningen lokalt. Dette er også et viktig tiltak for å sikre helårsarbeidsplasser i sjømatnæringen.

Troms Arbeiderparti vil

- øke fokuset på kvalitetsarbeidet med målsetning om økt verdiskapning
- styrke kvalitetsarbeidet som gjøres av Mattilsynet og salgslagene
- stimulere til økt bruk av redskaper som fremmer kvalitetsråstoff
- gi fleksible rammer for trålflåten til å benytte andre redskaper for å fremme kvalitet
- at sjømatindustrien stimuleres til også å bearbeide frossent råstoff for å sikre helårsarbeidsplasser
- arbeide for at det utredes ordninger som stimulerer til at det inngås avtaler om leveranser gjennom hele året mellom fisker og industri

Markedsføring

Mesteparten av norsk fiske skal eksporteres til markeder utenfor våre grenser. Markedsadgang og tollbarrier representerer en utfordring som det må jobbes videre med. Det må være et mål om at det ikke finnes tollsatser på fiskeprodukter som er bearbeidet i Norge på utenlandske markeder. Skal bearbeidingsgraden av produkter på kysten økes, må ikke produsenter og eksportører straffes i markedet gjennom tollavgifter.

Markedsføringen gjennom Norges Sjømatråd er en positiv ordning for en fiskerinæring som består av differensiert kjøps- og salgstrukturer. Gjennom den generiske markedsføringen får Norges Sjømatråd en stor kompetanse på svært mange markeder, noe som kan bidra til å oppnå en optimal produktmiks til de forskjellige markedene. Gjennom SKREI-ordningen har en klart vist at promotering av kvalitetsfisk belønnes i markedet. Troms Arbeiderparti mener at arbeidet med merkeordninger må fortsette for å utnytte etterspørselen etter kvalitet i markedet. Regjeringen la inn en reduksjon i Norges Sjømatråd sine overføringer for 2015. Troms Arbeiderparti er skeptisk til å kutte i den felles markedsføringen og beredskapen Norges Sjømatråd står for. Med den store mengden produkter Norge produserer for utenlandske markeder, er det nødvendig med et samlet og koordinert markedsapparat som håndter de svingninger som forekommer i markedet.

Sjømatindustrien

For Troms Arbeiderparti er det en målsetning å øke bearbeidingsgraden for fisk, samt sikre helårs arbeidsplasser tilknyttet sjømatindustrien. For å få til et best mulig grunnlag for dette er et samarbeid mellom fiskeflåten og industrien på land viktig.

En differensiert landingsstruktur er viktig for å også sikre en differensiert flåte. Flåten må ha mulighet til å levere til lokale mottak og transittmottak. For å opprettholde gode mottaksmuligheter i distriktene er det viktig at føringstilskuddet oppholdes og videreføres.

Norge er et høykostland og har derfor vanskeligheter med å konkurrere med andre land med tanke på lønnsutgifter. Det er en grunnstein i sosialdemokratiet å opprettholde anstendige lønns- og arbeidsvilkår. Alle former for sosial dumping er uakseptabelt for en næring som høster av fellesskapets ressurser. Vi slutter derfor opp om allmenngjøringen av tariffavtalen for industribedrifter. Høye lønnskostnadene gjør det nødvendig at sjømatindustrien må kunne konkurrere på produkt og kvalitet. Troms Arbeiderparti vil sørge for at en gjennom FoU aktivitet blir verdensledende på produksjonsteknologi, produkter og markeder. Dette skal finansieres gjennom en kombinasjon mellom offentlig og privatstøtte. Ordningene med regionale utviklingsmidler og de regionale forskingsfondene må styrkes.

Fiskeri og havbruksnæringas forskingsfond (FHF), Norges forskningsråd (NFR) og Innovasjon Norge (IN) må også være sentrale i dette arbeidet. I tillegg må det ny teknologi inn i hele produksjonslinja, fra sløying til pakking og transport.

Som et ledd i å øke bearbeidingsgraden på kysten, vil Troms Arbeiderparti støtte opp under en bedre bruk av restråstoff som ikke benyttes til produkt. Det er uendelige muligheter for hva restråstoffet kan benyttes til. Blant annet kan dette inngå i fôrproduksjon til oppdrett, som i dag har begrenset tilgang til marint råstoff.

Troms Arbeiderparti mener at de marine ressursene i utgangspunktet skal landes for foredling på land. Derfor vil vi begrense muligheten til ombordproduksjon.

Troms Arbeiderparti mener at

- det er et mål i seg selv å øke foredlingsgraden i norsk sjømatnæring
- ordningen med føringstilskudd økes for å opprettholde et omfattende nettverk av kjøpestasjoner langs kysten

- sjømatindustrien skal være verdensledende på produksjonsteknologier, produkter og markeder
- bedriftenes arbeid med innføring av ny teknologi i sjømatindustrien må støttes opp om
- norske lønns- og arbeidsvilkår i sjømatindustrien, transportnæringen og i skipsfarten må sikres

Virkemiddelapparatet

Regionale utviklingsmidler er av stor betydning for næringsutvikling mange steder. For å stimulere til vekst og innovasjon må vi også sørge for at nystartede bedrifter og gründere møter hensiktsmessige krav og velvillighet i kommunene, fylkeskommunen og i virkemiddelapparatet. Det er særlig overgangen fra en god idé til kommersiell virksomhet som er vanskelig. Vi må derfor jobbe for å få tilgang på risikovillig kapital til områder med svak kapitaltilgang.

Troms Arbeiderparti vil

- jobbe for økte rammer til regionale virkemidler
- jobbe for at Innovasjon Norges rammer styrkes slik at de i enda sterkere grad kan følge opp de som vil investere i sjømatnæringa
- styrke muligheten for å kjøpe fartøy med kvoter tilbake til Troms ved blant annet å opprette og styrke kommunale kvotefond, samt styrke fylkeskommunens rekrutteringsfond

Urfolksrettigheter

I forbindelse med Carsten Smith Utvalgets innstilling, ble det konkludert med at den sjøsamiske befolkning i Finnmark har historiske rettigheter til fiske. Utvalget konkluderte også med at situasjon var den samme i store deler av Nordland og Troms. Stortinget valgte imidlertid å følge regjeringsadvokatens syn.

Regjeringsadvokatens syn var, og er omstridt i de juridiske miljøer. En stadfestelse av slike rettigheter vil sikre store deler av kystbefolkninga sine bosetningsområder historiske rettigheter til fiske og fortrinnsrett til å disponere sjøarealer. Troms Arbeiderparti støtter, og vil jobbe for å få avklart slike rettigheter.

Forskning og utvikling

Forskningsbasert kunnskap er avgjørende for å løse forvaltningsmessige utfordringer og legge til rette for verdiskaping. Forskning, analyse og overvåking er grunnleggende elementer i en fremtidsrettet sjømatpolitikk. Norge har i dag et betydelig omfang av marin forskning og utvikling, inkludert forskningsinfrastruktur og overvåkingssystemer. En god forvaltning av havet og de marine ressursene er

en forutsetning for en god næringsutvikling. Herunder må redskapsforskning både nasjonalt og internasjonalt inngå. Utvikling i fiskeri og akvakultur har et betydelig potensiale for å øke den globale produksjon av mat til å skape vekst og velferd. Oppdrettsnæringens bruk av marine ressurser i fiskefor påvirker økosystemene i havet. Det er derfor behov for forskning på forholdene mellom uttak av fisk til for, avfall fra oppdrett og påvirkningen på de naturlige fiskebestandene i havet. Med økende fokus på kvalitet, fersk fisk, marked, innovasjon og nyskaping innenfor sjømatnæringa vil det være et økende behov for fagkompetanse i framtidens sjømatnæring. Det bør derfor satses på en nasjonal sjømatlinje og et sterkt kompetansesenter innen sjømat. Dette bør kunne gjøres ved å søke samarbeid mellom videregående skole og universitetet i Tromsø, Norges Arktiske universitet.

Troms Arbeiderparti vil

- styrke forskning, nyskaping og utvikling, med særlig vekt på kunnskapsgrunnlaget om fiskebestander
- at norsk forskning og forvaltning bør bistå i arbeidet med en bærekraftig forvaltning av bestander i andre deler av verden

Infrastruktur

Fiskerihavnene er et viktig grunnlag for at en differensiert flåtestruktur har gode landingsforhold. Troms Arbeiderparti mener at fiskerihavnene fortsatt skal være et statlig ansvar, med gode bevilgninger.

Et godt transportnett er helt avgjørende for at eksportlandet Norge skal få flyttet produkter fra sjømatindustrien på kysten og ut til sluttmarked. Troms

Arbeiderparti har programfestet at vi primært ønsker å ruste opp de veiene vi har i stedet for å bygge nye. Når vi prioriterer hvilke fylkes- og riksveier som skal rustes opp først, må vi ta hensyn til hvilke veier som er viktige for fiskeri- og havbruksnæringen. For eksempel skal Langbakken på Skjervøy rustes opp.

Vedlikeholdet på veiene våre må holde høy standard, både sommer og vinter.

Også tog, flyfrakt og båtfrakt, kan være aktuelt for fisken vår. Det er viktig at kapasiteten på Ofotbanen utvides slik at den positive utviklingen med frakt av fisk på det såkalte Are-toget kan fortsette. Troms Arbeiderparti mener at man også bør utrede muligheten for tog i Troms, herunder tilknytningen til Ofotbanen, Narvik eller Finland.

Store deler av vår eksport av sjømat fra Nord-Norge sendes ut med lastebil. For at fisken raskest mulig kan nå slutt marked er det helt nødvendig at grenseovergangene er fleksible med tanke på åpningstider.

Sjømatindustribedriftene på kysten kan ikke måtte planlegge sin produksjon ut fra når grensestasjonene er åpen, når en allerede er avhengige av vær og vind på fiskefeltene. Per i dag er det bare to av 11 grenseoverganger som er døgnåpen. Troms Arbeiderparti mener at flere av grensestasjonene i Nord-Norge må være døgnåpen, med prioritet for E10 over Bjørnfjell.

Troms Arbeiderparti vil

- at investeringene i fiskerihavnene fortsatt skal være et statlig ansvar. Bevilgningene må fortsatt holdes på et høyt nivå
- at man fortsetter arbeidet med å utbedre viktige farleder for sjøveis transport
- at kaier og serviceanlegg i fiskerihavnene rustes opp, og at man vurderer å bruke regionale virkemidler for å få til dette
- arbeide for en døgnkontinuerlig drift på flere av grensestasjonene i Nord-Norge

Fakta om havbruket i Troms

Med en verdiskapning på omlag 5 millioner pr. årsverk er det bare petroleumsnæringen som har høyere verdiskapning. Gjennomsnittlig for øvrige næringer er 1 million per årsverk. For perioden 2004-2014 ble produksjonen doblet på nasjonalt nivå, mens produksjon ble tredoblet i Troms for tilsvarende periode. For 2015 var det nullvekst i produksjonsvolumet nasjonalt.

Troms er Norges fjerde største oppdrettsfylke målt i både volum og verdi. I Troms ble det produsert 158.622 tonn fisk til en verdi av 4,9 milliarder i 2014. 635 personer var for Troms ansatt i primærleddet og over 1000 ansatte i avledet virksomhet.

For 2015 utgjorde eksporten fra havbruk om lag 50 milliarder kroner på nasjonalt plan.

Nøkkeltall for Troms:

- Havbruksnæringen sysselsetter mellom 10 og 20% av de ansatte i privat sektor i 8 av 20 kommuner(Nofima).
- 17 selskap som driver med havbruksproduksjon, mer enn halvparten er lokaleid
- 105 162 tonn MTB
- 108 lokaliteter for laks og ørret (pr. 24.08.15)
- Fra 2004-2015 er produksjonen i Troms tredoblet (Fiskeridirektoratet).
- 11 settefiskanlegg for laks og ørret -selvforsyningsgrad nær 100%
- 8 slakterier for laks og ørret – 20% av landets slakteri
- 9 forskningskonsesjoner
- 2 undervisningskonsesjoner
- 3 visningskonsesjoner
- 2 konsesjoner for torsk (2013)
- 4 konsesjoner for fangstbasert akvakultur
- 3 milliarder i innkjøp hvorav 80% i Nord-Norge (2011)
- Antall rapporterte rømminger 2015: 1 (ca. 10 000 laks)
- ILA i Troms 2015: 2 bekreftede tilfeller og en under utredning. Mattilsynet karakteriserer situasjonen som alvorlig i Nord-Norge (oktober 2015 artikkel i kyst.no).

Oversikt over havbruksselskap i Troms:

- EIDSFJORD SJØFARM AS	FLAKSTADVÅG LAKS AS
- GRATANGLAKS AS	KLEIVA FISKEFARM AS
- LERØY AURORA AS	MARINE HARVEST NORWAY AS
- NOR SEAFOOD AS	NORD SENJA LAKS AS
- NORDLAKS OPPDRETT AS	NORTHERN LIGHTS SALMON AS
- NRS FEØY AS	SALAKS AS
- SALMAR NORD AS	SJURELV FISKEOPPDRITT AS
- SØRROLLNESFISK AS	WILSGÅRD FISKEOPPRETT
- ASEIDSFJORD SJØFARM AS	

Havbruksnæringen – Muligheter og utfordringer

Havbruksnæringen er viktig nasjonalt og regionalt. Havbruksnæringen har en verdiskaping på om lag 5 millioner pr. årsverk, bare slått av petroleumsnæringen. I andre næringer er gjennomsnittlig verdiskaping pr. årsverk er om lag 1 million kroner.

Det er antatt at verdiskapingen fra havbruk vil femdobles innen 2050(kilde Sintef). Forrige år var det ikke vekst i havbruksproduksjonen nasjonalt. I perioden 2004-2014 er produksjonen doblet nasjonalt, mens veksten i Troms er tredoblet i tilsvarende periode. Stadig mer produksjon flytter nordover, noe som medfører økt press på kystsonen og økt konkurranse om arealer. Troms Arbeiderparti vil legge til rett for vekst og utvikling av denne viktige næringa, men at det skal skje på en miljømessig bærekraftig måte og ikke komme i konflikt med den tradisjonelle fiskerinæringen.

I forhold til forurensning er miljøtilstanden ved anlegg i vårt fylke er stort sett er god. Næringa har imidlertid store utfordringer i fht. lus, sykdom og rømming. Når det gjelder lus er oppdretterne pålagt ukentlig rapportering til Mattilsynet, man jobber også med nye metoder for å fjerne lus; leppefisk, rognkjeks, laser, luseskjørt og ultralyd for å nevne noen. Selv om utfordringene med lus er mindre i vårt fylke enn ellers, kan man anta at de vil øke ved økt produksjon.

Veterinærinstituttet karakteriserer ILA-situasjonen i Nord-Norge som alvorlig i forhold til resten av landet. Det må tas nasjonale grep, og næringa må løse sine utfordringer uten at det går på bekostning av fiskehelse og fiskevelferd før ytterligere vekst i produksjonen tillates.

På flere områder har vi for lite kunnskap om effektene av næringa.

Forskningsinnsatsen må trappes opp. Vi trenger mer kunnskap om interaksjonen mellom lokale fiskestammer og oppdrettsanlegg, for eksempel om det påvirker gyting og vandringsmønster. Når det gjelder genetisk påvirkning av villaksstammene, har miljøvernmyndighetene forskningsmessig belegg for at situasjonen er nedslående, jfr. rapport «Vitenskapelig råd for lakseforvaltning (VRL)» Man må også få mer forskningsbasert kunnskap om bunnforholdene under oppdrettsanlegg, spesielt hvor det er hard bunn under anlegget. Troms

Arbeiderparti mener at det må stilles klare krav om miljømessig, økonomisk og sosial bærekraft. Det må satses mer på forskning for å få mer kunnskap om de miljømessige effektene av næringa. Forskningen må gjennomføres på en slik måte at den oppleves nøytral.

Næringa i Troms kjennetegnes ved at vi har mange lokaleide havbruksselskaper. Lokalt eierskap og kapital har en egenverdi, da det er god distriktspolitikk og antas å medføre mer lokale investeringer og ringvirkninger. For eksempel har vi om lag 10% av den nasjonale produksjonen, mens 20% av slakteriene ligger i vårt fylke. Næringa er viktig for distriktene. I 8 kommuner er mellom 10-20 % av de sysselsatte i privat sektor innenfor havbruksnæringen. Troms arbeiderparti mener at det er viktig å legge til rette for en differensiert eierstruktur i næringen, og at det spesielt legges til rette for vekst og utvikling av lokaleide selskap.

I Troms har vi nettopp gjennomført en interkommunal planprosess og har helt nye og oppdaterte kystplaner. Det er også foretatt strømkartlegging slik at man vet mer om hvordan de ulike anleggene påvirker hverandre. Et godt og oppdatert planverk er viktig for å motvirke arealkonflikter samtidig som det medfører forutsigbarhet for næringa. I de nye kystsoneplanene ble det åpnet for om lag 40 nye lokaliteter, langt mindre enn det næringen ønsket seg. Kampen om arealene i kystsonen har tiltatt med framveksten av oppdrettsnæringa. Det er kommunene som er planmyndighet. Flere kommuner har motsatt seg ytterligere vekst, og etterlyst mulighet for å stille strengere miljøkrav som betingelse å åpne ytterligere arealer for næringen. Eksempelvis kunne kreve at anlegget skal være lukket, eller at flere oppdrettere må ha samdriftsavtale om utsetting og brakklegging. Troms Arbeiderparti mener at kommunene som planmyndighet, må kunne stille strenge miljøkrav som vilkår for å legge til rette for nye arealer til havbruksnæringa.

Det er viktig at forvaltningen av næringen baserer seg på kunnskap. I tillegg til en økt innsats på forskning, mener Troms Arbeiderparti at det er behov for regionale arenaer mellom næring, forvaltning, politikere og folk hvor kunnskap utveksles.

Det må legges til rette for dialog og faste kontaktpunkter mellom tradisjonell fiskerinæring og havbruksnæringen. En god måte å spre kunnskap på, er å utvikle flere visningssenter i byene for publikum.

Det er viktig at landsdelens ungdom satser på en framtid i havbruksnæringen. Troms arbeiderparti vil legge til rette for et godt utdanningstilbud på videregående- og universitetsnivå.

Norge kan karakteriseres som en råvareleverandør. Innenfor petroleumsnæringen har vi lyktes med å utvikle en verdensledende leverandørindustri. Vi har store muligheter til å klare det samme innen havbruk. Et eksempel er utviklingen av havfarmene til Nordlaks og Salmar, hvor man har hentet kunnskap og erfaringer både fra petroleums- og havbrukssektoren. Et annet eksempel er Grovfjord Mekaniske Verksted som har gått fra tradisjonell båtbygging, til bygging av servicebåter for oppdrettssektoren. Overføring av kunnskap og systematisk jobbing for å utvikle leverandørklynger, er viktig for å få en sterk industri. Troms Arbeiderparti skal legge til rette for utvikling av leverandørindustri og overføring av kunnskap mellom eksisterende næringsklynger og den fremvoksende havbruksnæringen.

I Norge omfatter havbruk i hovedsak oppdrett av laks og ørret. Samtidig finnes der et stort potensiale for høstingsbasert akvakultur og multitrofisk akvakultur av andre marine arter og ressurser. Der finnes samtidig et stort potensiale for oppdrett og dyrking av andre marine arter og ressurser. Spesielt er forholdene for dyrking av tare i langs vår kyst gunstige. Eksempelvis er biomassen av sukkertare estimert til 20,2 millioner tonn. Troms Arbeiderparti mener en bør igangsette flere pilot og forskningsprosjekter for å kunne utløse potensialet som finnes i høstingsbasert akvakultur og multitrofisk akvakultur.

Troms Arbeiderparti vil

- legge til rette for en økonomisk, sosial og miljømessig bærekraftig vekst i næringa. Det skal stilles klare miljømessige krav til næringa før det åpnes for ytterligere vekst i produksjonen
- opprettholde en differensiert eierstruktur og at det legges til rette for vekst også hos de små og lokalt eide selskapene
- legge til rette for utviklingen av leverandørindustrien og næringsklynger innenfor havbruksnæringa
- skape arenaer for utveksling av kunnskap mellom næringen og politiske miljø, mellom tradisjonell fiskerinæring og oppdrettsnæringa
- at det skal forskes mer på interaksjonen mellom lokale fiskestammer og oppdrettsfisk
- at det skal forskes mer på miljømessig effekt av oppdrettsanlegg som ligger på hardbunn

- at kommuner må få anledning om å stille strengere miljømessige krav for å gi tilgang på areal
- ha ny kartlegging av lokale gytefelt, samt kartlegge effekten et oppdrettsanlegg har på nærliggende lokale gytefelt
- at avtaler om samordnet sonedrift må kunne vektlegges når lokalitet skal tildeles
- at lokalt eierskap, dokumenterte lokale ringvirkninger er samfunnsmessige hensyn som må kunne vektlegges
- at det skal komme direkte lokale ringvirkninger til kommuner som legger til rette for havbruksvirksomhet både i form av havbruksfondet, *men også i form av arealavgift*
- vurdere og innføre tiltak som motvirker effekten av rømming ; så som merking og sterilisering

KONSEKVENsutREDNING

Vedtak fra representantskapet i Troms Arbeiderparti november 2017

Vedtak:

Troms Arbeiderparti ønsker ikke konsekvensutredning og åpning av områdene Nordland 6, Nordland 7 og Troms 2.

Begrunnelse:

Områdene utenfor Lofoten, Vesterålen og Senja, som omfatter konsesjonsområdene Nordland 6, Nordland 7 og Troms 2 unike og sårbare områder, og karakteriseres som verdens matfat. Her finner vi den siste robuste torskebestanden i verden, som vi har et internasjonalt ansvar for å forvalte bærekraftig. Det er et unikt reiselivsområde, som skjuler store muligheter for mer vekst. Nord-Norge går godt og arbeidsledigheten er lav.

Ny forvaltningsordning for utmark i Nordland og Troms

Det vises til utredningen, *Den nye sameretten*, som ble overlevert justisminister Knut Storberget i 2007. Utredningen bygger i stor grad på Fjellovens bestemmelser når det gjelder forvaltningen av de fornybare ressursene.

Fjelloven har gjennom mer enn 40 år sikret allmennheten tilgang til skog og vann på statens grunn i alle fylker i Sør-Norge.

I Nord-Norge legger Finnmarksloven rammene for forvaltningen av statens grunn i Finnmark. Nordland og Troms er i en særstilling. Lokalbefolkningen er utelukket fra å være med på forvaltningen av utmarka i sine tradisjonelle bruksområder fra gammel tid.

Her har vi Statskog som eier og forvalter av utmarka. Lokalbefolkningen må betale dyrt for å bruke utmarka, og det blir også generert store inntekter fra salg av grus, tomtsalg, kraftverk mm. Utbyttet blir dratt inn i statskassa, og kommer i liten grad lokalmiljøet der verdiene blir skapt til gode. Vi er kjent med at det i 2015 ble tatt ut ekstraordinært utbytte fra Statskog ved salderingen av statsbudsjettet.

Fjelloven skal nå gjennomgås, og regjeringen har besluttet at Nordland og Troms ikke skal omfattes av gjennomgangen. Utvalget skal avgrense sitt lovforslag til regulering av det som er statsallmenninger i dag og som er underlagt fjelloven og statsallmenningsloven. Det inngår ikke i utvalgets mandat å vurdere utvidelser av lovenes geografiske dekningsområde.

Regjeringen har konkludert med at eventuell ny lovgivning for forvaltning av grunneierrettigheter i hele det tradisjonelle samiske området og bruksrettigheter i Nordland og Troms ikke skal inngå som en del av utvalgets arbeid, men bli vurdert i forbindelse med oppfølgingen av Samerettsutvalgets utredning. Samtidig har utredningen altså blitt liggende i en skuff i ti år.

Det er behov for framdrift i en sak som har ligget på vent i lang tid.

Troms Arbeiderparti ber om at arbeidet med ny forvaltningsordning for utmark i Nordland og Troms prioriteres.